

Kristinehamns stads Allmänna Brandkår

År 1904

Ur Brandordningen för Kristinehamn och instruktion för brandkåren

§. 37.

Hvarje medlem af brandkåren skall, när eldsvåda timar, efter gifven brandsignal genast infinna sig å brandstället vid sin afdelnings standar eller, om han har materiel att afhämta, å det ställe, där den förvaras, samt bör, när han till öfning kallas, å utsatt tid och ställe tillstädeskomma, försedd så i ena som andra fallet med igenkänningstecken och med redskap, som af honom förvaras och vid tjänstgöring medföras.

§ 38.

Har och en af brandkårens medlemmar skall under tjänstgöringen vid eldsvåda eller öfningsmöte ovillkorligen lyda, förmans bud och tillsägelser.

§ 41.

Brandkårens befäl och manskap njute under tjänstgöring vid eldsvåda, när de äro med sina utmärkelsetecken försedda, samma skydd mot våld och oförrätt, som de, hvilka Konungens ämbetsmäns ärenden gå. De förses på stadskassans bekostnad med lämpligt tjänstetecken, hvilket vid vite för den, det underlåter, under tjänstgöring alltid skall bäras så, att det med lätthet bemärkes enligt den föreskrift, 1:ste brandchefen härom i öfrigt meddelar.

§ 42.

Befälsperson, som till förvaring innehar spruthusnyckel, namnrulla, materialförteckning, standar eller annan kårens tillhörighet, må ej från staden resa, innan han densamma till sin närmaste man i befälet öfverlämnat.

Då person, som tillhör brandkåren, ombyter bostad, bör han därom, ofördröjligen underrätta chefen för den afdelning eller spruta han tillhör. Kåren tillhörig eller på befäl och manskap fördelad materiel eller utmärkelsetecken betraktas och vårdas på sätt och vid ansvar allmän lag om anförtrodt gods stadgar.

§ 46.

Inträffar eldsvåda, när mörkt är, skola gatulyktorna hållas lysande och grannskapet af brandstället och vattenhämtningsställen samt på den väg, vattentransporten går, belysning med ljus eller lampor i fönstren äga rum, så länge eldsvåda under mörkret fortfar.

§ 48.

Under eldsvåda må icke, utan befälhafvarens eller bärgningschefs tillstånd, lösegendom annorlunda än undantagsvis utflyttas eller utkastas å gata eller annan allmän plats, ej fönster, dörrar, luckor, spjäll och dylikt uttagas, utan hållas väl tillslutna, icke håller lefvande träd nedhuggas, så framt icke vederbörande befäl sådant bjuder till vinnande af utrymme. Ingen må opåkallad intränga i hus eller obehörigen befatta sig med bärgningsbestyret.

§ 56.

I hvarje kök bör nattetid finnas minst ett ämbar vatten att tillgå, om så fordras. Då eldsvåda yppas vintertiden under köld, vare, hvar och en, som har inmurad panna, ovillkorligen pliktig att hålla varmt vatten för eldsläckning tillhanda.

§ 57.

Belöning tilldelas såväl de tre vattenkörare eller bärare, hvilka med fyllda vattentunnor eller såar först till brandstället framkommit och hos vederbörande chef eller ordningsman sin närvaro anmält, som ock dem, hvilka under branden på något utmärkt förtjänstfullt sätt sig förhållit. Brandbefälet äger föreslå till hvilka och huru belöningarna skola utgå och beloppet härför hos vederbörande myndighet det anmäla.

§ 61.

Skulle medlem af brandkåren eller annan, som enligt § 25 bör vid eldsvåda sig infinna, underlåta att, efter det kunskap om faran genom brandsignal eller annorledes erhållits, ofördröjligen sig inställa, plikte förman från tre till tjugu kronor och annan person från en till 10 kronor. Blifver han alldeles ute, böte förman från 6 till femtio kronor och annan person från två till tjugu kronor. Samma ansvar, som för förman stadgadt är, drabbe den ägare till dragare eller fordon, som icke fullgör livad honom enligt § 27 åligger.

Den, som visar laga förfall eller annan giltig ursäkt, vare från ansvar fri.

För förfallolös utevaro vid öfningsmöte, sedan underrättelse därom blifvit genom kungörelse från predikstolen, i stadens tidning och med ringning i gatuhörnen gifven, vare bot hälften mindre.

Husbonde, som utan giltigt skäl vägrar tjänstehjon att sig vid eldsvåda eller öfningsmöte infinna, vare förfallen till lika böter, som för förmans uteblifvande stadgade äro.

Går någon utan lof bort från anvisadt sysslande vid eldsvåda eller öfningsmöte eller eljes därunder visar olydnad eller uppstudsighet, böta från tre till etthundra kronor..

§ 62.

Den, som i annat fall än denna brandordning bestämmer, nattetid låter höra trumman eller skramlar eller öfvar larm, som liknar brandsignal, plikte från tjugu till etthundra kronor.

Utdrag ur Instruktionen för Kristinehamns Brandkår.

§ 5.

Vid öfningsmöte och brandställe bör hvarje kårens medlem infinna sig med tjänstetecken och honom såsom utredning tilldelad redskap, hvilka därför böra i hans bostad på lätt tillgängligt ställe förvaras.

Medlem af en afdelning af brandkåren vare skyldig att, när behovet så fordrar, vid annan afdelning tjänstgöra.

§ 8.

Allt arbete bör under tystnad förrättas.

§ 9.

Det manskap, som för pågående arbete icke är behöfligt, samlas omkring sitt standar.

§ 13.

När brandsignal gifves, skall hvarje kårens medlem utan dröjsmål begifva sig till det ställe, där han har materiel att afhämta, och, med densamma försedd, skynda till brandstället, hvarest han uppsöker sin afdelnings standar och där stannar för att vederbörandes befallningar afvakta; och vare den, som vid sprutans uttagande förer befälet, ansvarig därför, att slang, strålrör, pyts, stege eller annan för sprutans användande nödig utrustning ej blifver kvarglömd. Är materielen uttagen, när medlem till afhämtningsstället anländer, begifve han sig genast till brandstället.

Vakt- och Reservafdelningarne begifva sig genast till brandstället.

§ 15.

Medlem, som vid eldsvåda på ett eller annat sätt sig utmärkt, må på Afdelnings- eller Sprutchefs förslag till lämplig belöning anmälas.

Mottagande af erbjuden gåfva för arbete vid eldsvåda vare förbjudet, så framt det ej sker med brandchefens samtycke.

Brandsignaler.

Norra stadsdelen utmärkes med 3 tätt på hvarandra följande klämtslag.
Stadsdelen söder om stora älven med 2 tätt följande klämtslag, samt
Stadsdelen väster om Lötälven med 1 klämtslag.

Lista på materiel för alla enheter, till varje enhet är personal fördelad men här anges bara enheterna och deras materiel

Ångsprutan

(I spruthuset vid Lötbron)

Till sprutan befinnes: En sugslang i tre delar, 300 meter tryckslang med 20 kopplingar, ett flöte af kork, 2 kuddar för sugslangen, 1 kollåda, 1 skyffel, 1 raka, 1 krok, 1 sotrör, 1 tratt för intagning af vatten i pannan, 1 mindre gummislang för intagning af vatten i cisternen, 2 lanternor, 1 glaströrslykta, 1 d:o för manometern, 2 st. strålrör med 2 lösa munstycken, 1 större och 1 mindre oljekanna, 1 talglåda, 1 talgkastrull, 1 fotogenkanna, 2 reservventiler (1 sug- och 1 tryck-), 2 vattenhinkar, 21 st. diverse skruvnycklar, 2 ögelskrufvar, 2 st. plattmejslar, 1 kryss- och 1 handhammare, 3 tänger (1 knip-, 1 platt- och 1 böjtång), 2 skrufmejslar samt 1 krats.

Sprutan N:o 1

(I spruthuset vid Lötbron.)

Färg: *Hvit.*

Till sprutan befinnes; 220 fot läderslangar med kopplingar, 2 strålrör, 1 par pumpstänger, 1 kopparreservoar med mellanslang, 2 yxor, 1 lykta på stång, 2 strålförare-skärmar, 2 d:o remmar, 1 läderväska (innehållande 3 skrufmejslar, 1 metalltillskrufning samt 1 par handskar), 1 presenning.

Sprutan N:o 2

(I spruthuset vid Norra Torget.)

Färg: *Röd.*

Till sprutan befinnes: 1 sugslang i 3 delar, tillsammans 24 fot, 120 fot läderslang med 4 kopplingar, 1 slangkärra med 463 fot väfslang med 9 kopplingar och 2 skrufnycklar, 1 strålrör, 2 par pumpstänger, 2 yxor, 2 strålförareskärmar, 2 d:o remmar, 1 lykta på stång, 2 oljeflaskor, 1 läderväska (inneh. 1 reservmunstycke, 7 skrufnycklar, 1 märbspik och 1 par handskar), 1 presenning.

Sprutan N:o 3

(I spruthuset vid Lötbron.)

Färg: *Ljusblå.*

Till sprutan befinnes: :50 fot läderslangar med en koppling, 3 strålrör, 1 lykta i fodral, 1 d:o på stång, 2 yxor, 4 skrufnycklar, 12 vattenpytsar af plåt, 1 strålförareskärm, 1 presenning, 1 vattenkar med mellanslang.

Sprutan N:o 4

(I spruthuset vid Lötbron.)

Färg: *Gul.*

Till sprutan befinnes: 120 fot läderslangar med 3 kopplingar, 1 vattentillbringare på hjul med mellanslang och sammankopplingslina, 1 strålrör, 1 par pumpstänger, 1 strålförareskärm, 1 lykta på stång, 2 oljeflaskor, 1 läderväska (innehållande 5 skrufnycklar, 1 märbspik, 1 par handskar).

Sprutan N:o 5.

(I spruthuset vid Norra Torget.)

Färg: *Svart med lodräta gula ränder.*

Till sprutan befinnes: 78 fot läderslangar med 3 koppungar, 1 vattentillbringare på hjul med mellanslang och sammankopplingslina. 1 strålrör, 2 par pumpstänger, 2 oljeflaskor, 1 lykta på stång, 2 strålförareskärmar, 2 d:o remmar, 1 presenning, 1 läderväska (innehållande 4 skrufnycklar, 1 märbspik, 1 hammare).

Sprutan N:o 6.

(I spruthuset vid Gamla Torget.)

Färg: *Röd.*

Till sprutan befinnes: Å samma kärra placerade vindssprutorna 6 a och 6 b med vardera 25 fot läderslang, 1 strålrör, 2 skrufnycklar, 10 vattenpytsar af plåt. 1 strålförareskärm samt gemensamt 1 lykta på stång

Elitsprutan I

Elitsprutan II

Vattenhämningsavdelningen

Ånguppfodringsverket

(fast placerat vid St Torget)

Uppfodringsverket N:o 1.

(I spruthuset vid Norra Torget.)

Färg: . Röd.

Till uppfodringsverket finnes: 1 sugslang i 3 delar, tillsammans 24 fot, 1 slangkärra med 1,050 fot väfslang med 14 kopplingar och 4 skrufnycklar, 2 strålrör, 1 par pumpstänger, 1 strålförareskärm, 1 läderväska (innehållande 4 skrufnycklar, 3 märlspikar, 1 hammare och 1 tång), 1 presenning, 1 större rullbar vattenbehållare, 2 mindre slangbroar.

Uppfodringsverket N:o 2.

(I spruthuset vid Lötbron.)

Färg: Mörkblå.

Till uppfodringsverket finnes: 1 sugslang i 3 delar, tillsammans 24 fot, 1 korkflöte, 1 slangkärra med 1,056 fot väfslang med 21 kopplingar och 2 skrufnycklar. 2 strålrör 1 strålförareskärm, 2 yxor, 1 lykta på stång, 4 skrufnycklar, 1 större rullbar vattenbehållare, 2 mindre slangbroar.

Vattenkörare

Blått standar med häst och kärra

Obs! Vattenkörare köra alltid, så vidt möjligt är, på gatans vänstra sida.

82 hästägare och körare är förtecknade

Vattenösare och vattenlangare

Redskap: 6 st vattensåar, 40 vattenpytsar av plåt, 50 st skaftskopor, 4 dragvattenkärror med vidhängande 1 assuransspruta och 2 hinkar

Slangläggareafdelning.

Färg: *Grön.*

Slangar till Ånguppfördringsverket.

Kärran N:o 1.	12 st. à 50 fot			600
2.	12 50	4 st à 100 fot		1,000
3.	13 50	2 100		850
4.	1 50	7 100		750
5	8 100			800
			Summa fot	4,000

Till hvarje slangkärra hörer: 2 större slangbroar. I lådan finnes en vinkelböjd utkastare, 3 skrufnycklar, 1 hammare; 1 tång, 1 fil.

Rifningsafdelningen.

(Redskap i spruthuset vid Norra Torget.)

Hvitt standar.

Till rifningsavdelningen hörer: 12 st. yxor, 13 brandhakar, 25 spadar, 6 mindre och 3 större stegar, 18 stycken brandsegel med stänger, 1 block och linor.

Bergningsafdelningen.

(Redskap i spruthuset vid Norra Torget.)

Rödt och blått standar.

Till bergningsafdelningen hörer: 1 kärra, på hvilken finnes en lifräddningssäck, 1 skarfstege i 3 längder med stänger, 3 hakstegar, 6 korgsängar, 12 säckar, 6 yxor, 4 bergningsplankor.

Vaktafdelningen

Blått och hvitt standar

Reservafdelningen

Rödt och hvitt standar

Avskriften är gjord Värmlands Brandhistoriska Klubb 2006. Den äldre stavningen har behållits.